

[II st. 6]

Bratko Kreft

Celjski grofje

Drama v petih dejanjih iz življenja srednjeveških fevdalcev, katerim so tlačani naši predniki

GLEDALIŠKA SEZONA 1946-1947

*Gostovanje Mire Danilove, članice
Narodnega gledališča v Ljubljani
v vlogi Veronike Deseniške*

u soboto, dne 29. marca 1947 ob 20. uri
u nedeljo, dne 30. marca 1947 ob 16. uri

N A S T O P A J O

HERMAN II., grof celjski, zagorski, ortenburški, hrvatsko-slavonski ban itd.	Fedor Gradišnik
FRIDERIK, njegov sin	Jože Čuk
BARBARA, kraljica ogrska, njegova hči	Tea Rakuša
ULRIK, sin grofa Friderika iz zakona z Elizabeto Frankopanko	Milan Krašovec
VERONIKA, druga žena Friderikova	Mira Danilova
JOŠT v. HELFENBERG, poveljnik celjskih čet	Janko Cigoj
PATER GREGOR, minorit, Hermanov dvorni kaplan	Gustav Grobelnik
ENEAS SILVIUS PICCOLOMINI, osebni tajnik državnega kancelarja Schlicka	Štefan Švegl
SODNIK	Ciril Velušček
PRAVDAČ	Jože Tomažič
OROŽAR	Bogo Kotnik
PADAR	Emerik Drovenik
PEKOVSKI MOJSTER	Tone Zorko
TRGOVEC	Evgen Burdych
GVARDIJAN CELJSKIH MINORITOV	Avgust Sedej
KMET, VOJAKI	

Godi se v dolnjem celjskem gradu leta 1428., ko je divjala na Češkem vojna s husiti in je bila nemška država v velikih homatijah, kakor vsa ostala Evropa. Anglija je bila v osvojevalni vojni s Francijo, kjer se je v istem letu pojavila devica Orleanska.

Režija: Mr. FEDOR GRADIŠNIK

Glasba: ANTON POGAČAR

Sodeluje sindikalni orkester — dirigent Dušan Sancin

Kostumi so last Narodnega gledališča v Ljubljani

Nova doba Ljudskega gledališča v Celju

Ljudsko gledališče v Celju, ki po osvoboditvi ni imelo lastnih prostorov, je po veliki uvidevnosti in vsestranski podpori mestnega kulturno-prosvetnega sveta dobilo svoje stalne prostore v bivšem kinu Metropolu. S tem je Ljudskemu gledališču dana velika možnost njegovega razvoja, kar preje zaradi pomanjkanja primerne dvorane, odra in garderob ni bilo mogoče. Tako stopa naše gledališče, ta prepotrebna kulturna ustanova, ki si je v Celju in izven Celja pridobila prav lep sloves, v novo fazo svojega razvoja in delovanja vse do trenutka, ko bo dokončno prenovljeno staro mestno gledališče, ki ni več ustrezalo namenu in potrebam Celja. Šele z dozidavo gledališča bo podana možnost pravilnega delovanja in bo tako dokončno urejeno vprašanje celjskega odra. Prevzem dvorane in prostorov bivšega kina Metropolu od strani uprave gledališča je torej zadeva prehodnega značaja. Kljub raznim pomanjkljivostim, kot so predolga in zaradi heraklitne obloge premalo akustična dvorana, pomanjkanje kulisarne, pokvarjena instalacija razsvetljave odra in slično, pa je storjen velik korak naprej. Vsekakor bo celjski oder sedaj lažje in pravilneje deloval, kar je samo v prid gledališču in njegovim zvestim obiskovalcem iz Celja, iz bližnje in celo iz daljne okolice. Danes ne posejajo predstav gledališča samo Celjani, ampak so stalno najavljene skupine obiskovalcev iz Mozirja, St. Jurija, Rogaške Slatine itd. Ljudskemu gledališču je torej uspelo, da ni pritegnilo k svojim predstavam samo ozkega kroga obiskovalcev iz Celja, ampak mase od zunaj. Nedeljske predstave, kjer opažamo večino ljudi iz okolice, so nam dokaz za to. Tako Ljudsko gledališče pravilno vrši svoje kulturno poslanstvo in ga mora tudi vršiti v tem pravcu še nadalje, kar je resna volja vseh tistih, ki so se tako predano vključili v to panogo kulturnega udejstvovanja, žrtvujoč ure in ure, nedeljo za nedeljo, skratka ves prosti čas.

Ljudsko gledališče je v teku svojega delovanja pritegnilo močan kader igralcev tako v številčnem, kakor v kvalitetnem pogledu. Poleg starih, izkušenih igralcev, katere Celje pozna še od preje, je pritegnjenih precej novih mlajših moči. Vse brez razlike pa preveva velika ljubezen in veselje do odrskega udejstvovanja. Dosedanjih 40 predstav samo v letošnji sezoni (in koliko jih še bo) potrjuje te ugotovitve. Vsi so neplačani! Razlik ni! Plačano je samo tehnično osebje! Mnogo časa in truda je vložena in žrtvovanega, a ničesar ne more odvrniti igralca od velike ljubezni in veselja do odra. Morebitni neuspeh posameznika je samo vzpodbuda k še resnejšemu, zagrizenejšemu študiranju vlog. Kader igralcev se stalno veča in tudi izbira. Repertoar je bogat in težak. Poleg ljudskih iger obsega klasična dela in novejšo literaturo. Tak repertoar pa zahteva ljudi, ki se skušajo dvigniti nad povprečni diletantizem, ki stremijo za tem, da postanejo pravi igralci-umetniki.

Člani Ljudskega gledališča od režiserjev pa do igralcev so pokazali svojo pripravljenost širiti odrsko umetnost še na drug način. Kot praktiki so priskočili na pomoč igralskim aktivom raznih sindikatov. Obiskujejo vaje istih in tako pomagajo režiserjem aktivov dvigniti nivo predstav uprizorjenih izven ljudskega gledališča. Priznati moramo, da je to delo gotovo najpravilnejše in zato najpozitivnejše.

Zaradi razgibanosti gledališča delovanje ni ostalo osamljeno. Pravilno so razumeli napore uprave, režiserjev in igralcev v prvi vrsti

člani sindikalnega orkestra in celjskega okteta, ki so v času potrebe priskočili gledališču na pomoč. Nastala je povezava, ki mora roditi le pozitivne sadove. Predstave, ki imajo takšno pomoč, dihajajo močno voljo, nuditi obiskovalcem vsestranski užitek. Zato gledališča občinstvo ni zapustilo. To pa je najlepša nagrada vsem tistim, ki za dve ali tri ure zginejo s tega sveta in se poglobe v svet za odrsko rampo.

Fedor Gradišnik:

Papa Danilo in njegovi

(Ob gostovanju Mire Danilove 29. in 30. marca 1947.)

V zgodnjem poletju, tisti mesec pred koncem šolskega leta, ko je bilo v zelenih drevoredih celjskega parka najlepše, v naših študentovskih srcih pa grenko in težko, so se pojavili na uličnih vogalih veliki lepaki: Gostovanje članov slovenskega gledališča v Ljubljani. Že nekaj dni poprej smo spoštljivo promenirali pred Narodnim domom in radovedni gledali v izložbo trgovine Rafka Salmiča. Tam je bilo vse mogoče, kar zanima mlade ljudi! Zlate in srebrne ure, prstani, zapestnice, verižice, doze za cigarete in sto drugih dragocenosti... Toda te dni nas vse to ni zanimalo, samo markirali smo radovednost, naši pogledi pa so bili uprti v notranjost trgovine, kjer sta sedela in glasno govorila in se smejala dva zanimiva gospoda: Rafko Salmič, režiser in igralec celjskega slovenskega gledališča in elegantni papa Danilo, vodja družbe ljubljanskih igralcev, ki bodo te dni gostovali v Celju.

Salmiča smo poznali vsi, Danila pa samo po imenu — zato smo ga hodili gledat kakor nekako čudo. Jaz sem ga poznal že od poprej, ko je gostoval kot Dolef v »Desetem bratu«, zato sem se čutil v krogu svojih mlajših tovarišev kot nekaj mentor. Sedel je tam prekrizanih nog, v beli obleki in belih čevljih, v gumbnici rdeč nageljček, kadil je veliko cigaro in živahno gestikuliral...

Tedaj se je zgodilo zame nekaj, kar mi je pognalo kri v glavo in srce mi je začelo burno biti... Salmič nas je opazil skozi okno, stopil je k vratom, iztegnil svojo dolgo roko proti meni in me potegnil v trgovino...

»Tu ga imamo!« je dejal s svojim sonornim glasom. »Ta bo pravi!«

Jaz sem stal tam kakor paglavec in upiral radovedne poglede zdaj v njega, zdaj v Danila, ki se mi je prijazno nasmehnil.

Bil sem presenečen. Ko mi je nato Salmič razložil, kakšne namene ima z menoj, se mi je zdelo, da sem v nebesih.

»Nastopil je pri nas že zdavnaj v »Rokovnjačih« kot mladi vojak — zdaj pa je pravi »direktor« in ima svojo lastno študentovsko gledališče — zato bo prav dobro rešil nalogo, ki mu jo bova dala.«

Tako me je predstavil Danilu, ki mi je stisnil roko in takoj nato začel razlagati, kaj je moja naloga. Na listič papirja je napisal, kaj moram vse preskrbeti za predstavo, ki bo prihodnji dan v veliki dvorani »Narodnega doma«. Obljubil sem, da bom vse v redu izvršil, dal mi je še cel sveženj lepakov in mi naročil, da jih raznesem po gostilnah in trgovinah v okolici: na Bregu, v Gaberjah, v Zavodni itd.

To je bil moj prvi angažman: rekvizitor in raznašalec lepakov. Bil sem zelo ponosen na veliko čast, ki me je doletela — bogve, kakšna sijajna bodočnost me še čaka, če mi bo sreča tudi v naprej tako naklonjena.

Sel sem takoj na posel.

Drugi dan sem se seznanil z vsemi člani Danilove skupine: Bil je to eden najsrečnejših dni mojega mladega življenja. Moji novi znanci so bili: Hinko Nučič, Anton Verovšek, Josip Molek, Avgusta Danilova, Josipina Kreisova itd. Sami ljudje, o katerih smo že toliko slišali in čitali; zdaj jih vidim, zdaj govorim z njimi in nočoj jih bom videl na odru!

Tako sem prvič stopil v stik z Danilom. Pozneje naju je življenje še mnogokrat spravilo skupaj. Skoraj vsako leto se je vršilo gostovanje gledališča v Celju in ko sem leta 1907 prišel v dramatično šolo v Ljubljano, mi je bila učiteljica med drugimi tudi Danilova žena Avgusta. Tudi njena hčerka Mira je s svojo sestro takrat obiskovala dramatično šolo. Papa Danilo je bil pozneje mnogokrat moj veliki mentor. Kadar je bilo treba preskrbeti kostume ali kaj drugega za naše predstave — papa Danilo nam je bil vedno z veseljem na razpolago. Kot takšnega ga pozna vsa Slovenija.

Med prvo svetovno vojno je skrbel Danilo tudi za to, da njegovi znanci niso pomrli od glada — pri njem smo dobili, česar ni bilo mogoče dobiti nikjer. Zlata duša — iz zemlje bi izkopal: za prijatelja vse!

Ker je med vojno morala utihniti slovenska beseda na ljubljanskem odru, smo se zbirali okrog papana Danila in dajal nam je poguma in nas tolažil z lepšo bodočnostjo, ki mora priti tudi za naš mali slovenski narod. Pozneje je ustanovil »Mali teater«, ki je imel svoje prostore v Mestnem domu, kjer je danes Šentjakobsko gledališče.

Danes imamo gosta iz igralske družine Danilove: kot Veronika v Kreftovih »Celjskih grofih« nastopi Mira Danilova-Neffatova. Bila je že pred vojno večkrat gost celjskega gledališča in znamo ceniti njeno veliko igralsko umetnost, ljuba in draga pa nam je tudi kot izredna ljubiteljica in prijateljica nas vseh, ki nismo poklicno navezani na gledališče, temveč se posvečamo iz čiste, idealne ljubezni gledališkemu udejstovanju. Ona ve, kaj doprinašamo s tem k dvigu ljudske kulture — zato jo z vsem žarom svoje ljubezni do gledališča najpristrčneje pozdravljamo v svoji sredi!

I. kongres Ljudske prosvete Slovenije

»Kakor smo v naše gospodarsko življenje vnesli načrt, tako ga moramo vnesti tudi v prosvetno delo, da bomo lahko oborožili delovne množice v njih boju za uresničenje gospodarskega plana tudi v prosvetnem oziru. Od uresničenja gospodarskega plana zavisi tudi kulturni dvig našega ljudstva, kakor zavisi uresničenje plana od znanja in zavednosti našega delovnega ljudstva.« S to mislijo se je v Ljubljani v dneh 23. in 24. t.m. sestel kongres delegatov Ljudske prosvete k rešitvi velike naloge, t.j. odpraviti dosedanje napake prosvetnega dela in dati prosvetnemu delu jasen smoter in novo vsebino.

Kongres, ki se je vršil v unionski dvorani, je otvoril pisatelj in predsednik Ljudske prosvete Slovenije Prežihov Voranc z obširnim pozdravnim govorom, ki ga je zaključil z besedami: »Poleg šole je ljudsko prosvetno delo najvažnejši faktor pri prevzgoji naše stare miselnosti in pri dvigu kulture našega delovnega ljudstva. Vse napore OF, naših voditeljev in naše vlade za boljšo in lepšo bodočnost, ki si jo bomo sami ustvarili, mora spremljati neumorno ljudsko prosvetno delo med našim ljudstvom.« Za govorom Prežihovega Voranca so sledile

volitve v častno in delovno predsedstvo kongresa ter v verifikacijsko komisijo, nakar so pozdravili kongres zastopniki ljudsko-prosvetnih aktivov in organizacij od blizu in daleč ter predstavniki ljudske oblasti m. dr. tov. Grubašič, zastopnik komiteta za šolo in znanost vlade FLRJ in tov. Lidija Sentjurc, minister za prosveto LRS, ki je tudi podala smernice Ljudske prosvete Slovenije rekoč: Kongres Ljudske prosvete Slovenije mora dati smernice za naše bodoče delo v času izgradnje petletnega načrta, za izgradnjo nove družbe, kjer bomo mi in naši otroci našli srečno življenje.«

Iz referata, ki ga je podal tajnik Ljudske prosvete tov. Uroš Kraigher sledi, da smo koncem januarja imeli v Sloveniji brez Primorskih okrajev poleg drugih ljudsko-prosvetnih ustanov še 71 ljudskih univerz, 785 ljudskih knjižnic, 867 igralskih družin, 772 pevskih zborov, 53 orkestrrov, 65 godb na pihala — številke, ki kažejo na veličastno množičnost naše prosvete, kar nas lahko navdaja s čustvom radosti in ponosa.

Naslednjega dne je kot prvi referiral tov. Kimovec Franc-Žiga. Najprej o dosedanjem razvoju ljudske prosvete Slovenije, nato pa o njenih bodočih nalogah, ki naj temelje na dobrih izkušnjah vseh dosedanjih prizadevanj ter na tej bazi razvije in dvigne na višjo stopnjo svojo izobraževalno stran ter s sedanji stvarnosti ustrezajočo prevzgojo ideološko oboroži najširše ljudske množice. Po bogatih diskusijah, ki so sledile temu, kakor vsem prejšnjim referatom, je bil soglasno sprejet popravljeni statut Ljudske prosvete Slovenije, nakar sa bila izvoljena plenum in izvršni odbor Ljudske prosvete. Plenum se bo sestajal večkrat na leto, izvršni odbor pa bo stalno izvrševal sklepe kongresa in plenuma v smislu koordinacije ter idejnega, umetniškega in strokovnega usmerjanja ljudske prosvete.

S kongresa je bilo poslanih več pozdravnih brzojavk, med drugimi tudi maršalu Titu. Ob času kongresa je bila v unionski avli razstava fotografij, tiska in grafikonov o ljudsko-prosvetni aktivnosti našega ljudstva, sam kongres pa je bil zaključen dne 24. t. m. zvečer v Operi z nastopi ljudsko-prosvetnih aktivov in organizacij.

Na kongresu je bilo častno zastopano tudi naše gledališče, tako pri uradnem delu po svojih delegatih, s fotografijami in tiskom na razstavi, na večerni ljudsko-prosvetni reviji pa, kjer je bilo predstavljeno kot »najboljše in najagilnejše ljudsko gledališče v Sloveniji«, je z velikim uspehom predvajalo II. dejanje Bulgakova »Novi dom«.

Ivan Bersejev, sovjetski narodni umetnik in umetniški vodja drž. gledališča »Leninski komsomol« pravi o nalogah gledališča:

»Hočemo, da sta naše gledališče in njegova umetnost mlada, to je da izražata ono, kar je v umetnosti najbolj sveže in najbolj zanimivo. Mlada generacija in vsa javnost mora spoznati sedanost, a prav tako tudi preteklost, ker bo samo tako dobila pravičen pogled v bodočnost.«

Prispevek obrtništva celjske obrtniške zveze za obnovo celjskega gledališča

V zavesti nujnega in neobhodno potrebnega sodelovanja pri obnovi naše, po okupatorju materialno uničene domovine, se je na svoji II. letni skupščini dne 19. maja 1946 na predlog svojega predsednika tov. Holobarja Stojana slovesno izjavilo, da z brezplačnim delom ter s prispevki

v denarju in materialu započno obnovo celjskega gledališča. Ta sklep so tako oblast, kakor vsi kulturno-prosvetni krogi tople pozdravili kot dokaz, da »se je tudi obrtništvo vključilo v načrtno obnovo mesta Celja«. »Sklep skupščine naj bo pobuda tistim redkim posameznikom, ki še niso našli pota vključitve v vseobčji delovni polet našega naroda v obnovi domovine,« je pisalo celjsko »Na delo« z dne 1.6.1946. Izvedbo tega sklepa je prevzel posebni odsek za obnovo, ki se je v ta namen konstituiral pri Obrtniški zvezi. Omenjeni odsek je poleg propagande za obnovo celjskega gledališča z oblastnim dovoljenjem izvedel tudi samo nabiralno akcijo denarnih prispevkov oz. materiala v korist obnove celjskega gledališča.

V tem okviru je za 1. september 1946 organiziral »Zlet obrtništva celjskega okrožja« z mitingom in veliko ljudsko veselico na prostem. Bil je to prvi zlet obrtništva Slovenije po osvoboditvi in kot tak nosi še posebej pečat zavednosti in organizacijske delavnosti obrtništva celjske Obrtniške zveze. Nabiralna akcija v denarju in blagu, ki jo je odsek za obnovo izvedel v času od 1.7.1946 do 31.12.1946 pa izkazuje naslednji uspeh:

1. Obrtniški zlet 1.9.1946 — izkupiček	din	99.973,85
2. Prispevki:		
a) Okrožni LO Celje	din	50.000,—
Ljudsko gledališče, Celje	din	24.037,—
Tujsko-prometno društvo	din	5.000,—
	din	79.037,—
b) Prisedniki Mojstrske izpitne komisije	din	4.896,—
Obrtništvo okraja Celje-mesto	din	61.076,50
Obrtništvo okraja Celje-okolica	din	12.415,—
Obrtništvo okraja Konjice	din	11.110,—
Obrtništvo okraja Trbovlje	din	23.825,—
Obrtništvo okraja Mozirje	din	1.138,—
Obrtništvo okraja Šmarje pri Jelšah	din	2.962,—
Okrožna obrtniška zveza, Celje	din	22.194,—

Pod okriljem Obrt. zveze v Celju je bilo tedaj zbranih din 318.627,— v katerem znesku so zapadeli tudi saldirani računi za dela oz. material, ki so ga poedini obrtniki brezplačno dobavili v svrhu obnove.

Začasna ustanovitev obnovitvenih del je sicer povzročila tudi zmanjšanje aktivnosti v nabiralni akciji, ki pa ostane kljub temu dokaz dobrovoljne pripravljenosti našega obrtništva za sodelovanje tudi pri obnovi naših prosvetnih ustanov, ali kakor je zapisalo celjsko »Naše delo« z dne 1.6.1946: »da je obrtništvo postavilo spomenik, ki bo jasen dokaz, da naša kultura postaja last delovnih ljudi.«

»Tovariš« 1946, št. 7 pravi o nalogah gledališča:

»Gledališča igrajo zato, da gledalcem posredujejo umetnino, ki naj postane njihova kulturna vrednost in naj doprinese k oblikovanju njihove pozitivne osebnosti. Da naj na isti način še globlje in močnejše vpliva tudi na igralce in jim pri tem daje tudi strokovno izkustvo, je jasno. Naloga gledališča je torej ideološka in umetnostna vzgoja. Tem nalogam pa moramo končno dodati še naloge, ki jo imajo prvenstveno ljudski diletantski odri, a to je: zbiranje in prvo šolanje mladih talentov iz ljudstva za državna gledališča.«

Zbral in uredil G. Grobelnik

Zapiski

V moskovskem gledališču »Leninskega komsomola« so napravili razstavo daril, gledaliških lepakov in fotografij s turneje »Leninskega komsomola« po Jugoslaviji. Razen tega so igralci »Leninskega komsomola« priradili poseben večer, kjer so govorili tovarišem iz ostalih moskovskih gledališč o svojih vtisih iz Jugoslavije.

V letošnjem Prešernovem nagradnem natečaju »Mladinske revije« je bila nagrada za najboljšo pesem v znesku 500 din podeljena Aladinu Lancu iz Soštanja in to za pesem »Pletem jopič«. Nagrajena pesem je iz pesnikovega ciklusa »Živa kri«, ki ga je igralski kolektiv našega gledališča izvedel kot zborna deklamacijo ob sceni in godbi v »Tednu ljudske kulture« septembra 1945.

Domači kulturni spored zadnjih dni so v glavnem izpolnile reprize Ljudskega gledališča Bulgakova »Novi dom« (peta predstava dne 11. 3.) ter sedem predstav Jurčičevega »Desetega brata«, ki si ga je ogledalo že 4043 obiskovalcev. Od nadaljnjih kulturno prosvetnih prireditvev beležimo: akademijo dne 1. 3. na predvečer »Koroškega dne« ter akademijo dne 8. 3. v proslavo mednarodnega dneva žene; na obeh akademijah so z deklamacijami ali recitacijami sodelovali tudi člani Ljudskega gledališča. Dne 2. 3. je celjskim igralcem vrnila obisk konjiška igralska družina s Skvarčinovo komedijo »Tuje dete«, istega dne pa je sindikalna podružnica celjskih železničarjev uprizorila Lipahov »Glavni dobitek«. Kot kulturna dogodka posebnega pomena pa omenjamo violinski koncert Karla Rupla dne 4. 3., zlasti pa klavirski koncert Antona Trosta dne 12. 3., na katerem celjsko občinstvo ni spoznalo le mojstra z dovršeno klavirsko tehniko, temveč še posebej vitalnost, kultiviranost in izrazno silo pianistove poustvarjalne osebnosti.

Iz gledališke uprave. Dne 11. marca je bil imenovan za predsednika uprave Ljudskega gledališča v Celju tov. Tone Zorko; ostalo upravo, v kateri je zaradi odhoda nekaterih tovarišev prav tako prišlo do sprememb, pa sestavljajo: Gustav Grobelnik kot tajnik, Janko Pogačnik kot blagajnik, kot odborniki pa Marija Cukalova, Marica Frecetova, Avgust Sedej, Andrej Svetek in Štefan Svegl ter režiserja Mr. Fedor Gradišnik in Jože Tomažič.

V doslednem izpolnjevanju sklepov našega mestnega LO je naše gledališče počenši z mesecem marcem dobilo v samostojno upravo oder v Ljudski posojilnici. Za ta odlok je naši oblasti tako igralski kolektiv, kakor vse naše gledališko občinstvo lahko samo hvaležno, saj je bil našemu igralskemu kolektivu s stalnimi in udobnimi prostori ustvarjen predpogoj za redno, plodno in kvalitetno delo.

Naslednji deli na našem sporedu sta Nušičeva »Gospa ministrica« v režiji Jožeta Tomažiča in s Heleno Rajhovo v naslovni vlogi ter »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski« v režiji Mr. Fedorja Gradišnika. V »Pohujšanju« bodo razen režiserja nastopili še Tea Rakuša, Tomažič, Zorko, Sedej, Jurmanova, Resnikova, Lipovškova, Grobelnik, Čuk, Škof, Gombač in drugi.

»Gledališki list« SNG Ljubljana 1946-47, št. 4:

»Vsako gledališče bodi podoba našega življenja, polna veselih in resnih slik, kot je življenje samo. Stara resnica je, da gledališče ni cerkev, ne akademski seminar in ne cirkus. Vsekakor pa mora sodobno gledališče nositi pečat našega časa in njegovega boja za novo, boljše obliko človeške družbe.«
